

Брюксел, 31.1.2019 г.
COM(2019) 37 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

Годишен доклад относно прилагането на инструментите на Европейския съюз за финансиране на външни дейности през 2017 година

{SWD(2019) 12 final}

АНГАЖИМЕНТИ В СВЕТОВЕН ПЛАН

Европейският съюз (ЕС) насърчава интегриран подход, обединяващ всички налични инструменти на ЕС и неговите държави членки да работят за един по-мирен и проспериращ свят. През 2017 г. Европа и светът отново бяха изправени пред сериозни предизвикателства. ЕС реагира по всеобхватен начин, като използва целия спектър на своите политики и инструменти, които обхващат дипломатически действия, действия, свързани със сигурност, финанси, търговия, развитие и хуманитарна помощ. Приетите мерките за реакция при кризи включваха подкрепа за всички големи продължаващи в момента кризи по света, включително действия в десетте „мирни в най-малка степен“ държави¹.

ЕС като по-силен участник на световната сцена

През 2017 г. започна пълното прилагане на Глобалната стратегия за външната политика и политика на сигурност на Европейския съюз („Глобалната стратегия на ЕС“)². Глобалната стратегия на ЕС определя основните интереси и принципи за поемането на ангажименти и представя визия за по-надежден, отговорен и отзивчив ЕС в света.

ЕС продължи да се бори със съществуващите високи равнища на уязвимост поради хуманитарна криза, суша и несигурност, като финансира операции на стойност над 2,2 милиарда евро в повече от 90 държави извън ЕС. ЕС и неговите държави членки продължават да са най-големият световен донор на хуманитарна помощ.

ЕС и неговите държави членки са най-големият донор на официална помощ за развитие (ОПР), като предоставят повече от половината от официалната помощ за развитие в световен мащаб. През 2017 г. само Европейската комисия е отпуснала 13,34 млрд. евро под формата на официална помощ за развитие.

Изпълнението на Глобалната стратегия на ЕС в областта на сигурността и отбраната беше бързо и съществено благодарение на работата по координиран годишен преглед на отбраната (КГПО)³, създаването на способности за планиране и провеждане на военни операции (МРСС)⁴, прилагането на европейския план за действие в областта на отбраната и съвместната декларация на ЕС и НАТО, както и споразумението относно постоянното структурирано сътрудничество (ПСС)⁵.

Глобалната стратегия на ЕС признава значението на международна система, основана на многостранните отношения. ЕС и ООН са задължителни партньори за осигуряване на мир и сигурност. Особено значима съвместна тристранна работа на Африканския съюз (АС), ЕС и ООН по въпросите на Либия и миграцията има за цел да проправи пътя към засилено сътрудничество в по-широкия контекст на програмата за мира и сигурността. Предоставената подкрепа за обединените сили на Г-5 от Сахел също показва колко е важно да се инвестира в глобално-регионални партньорства в областта на сигурността.

¹ Глобален индекс на мира за 2017 г., Институт по икономика и мир

² http://europa.eu/globalstrategy/sites/globalstrategy/files/eugs_bg_version.pdf

³ https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/36453/coordinated-annual-review-defence-card_en

⁴ https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/27763/military-planning-and-conduct-capability-mpcc_en

⁵ https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/34226/permanent-structured-cooperation-pesco-factsheet_en

Европейски консенсус за развитие, който изпълнява Програмата до 2030 г. за устойчиво развитие

През юни 2017 г. новият Европейски консенсус за развитие⁶ беше подписан в съвместно изявление на малтийското председателство, от името на Съвета и държавите членки, Парламента, Комисията и върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност. Новият консенсус е отговорът на ЕС на глобалните тенденции и предизвикателства в областта на международното сътрудничество и развитие, като съобразява външните действия на ЕС с Програмата на ООН до 2030 г. за устойчиво развитие и нейните цели за устойчиво развитие (ЦУР).

Структуриран около „петте основни области“, които оформят Програмата до 2030 г. (хората, планетата, просперитета, мира и партньорството), Консенсусът предлага балансиран и интегриран подход към икономическите, социалните и екологичните измерения на устойчивото развитие.

План за външни инвестиции

През 2017 г. амбициозният план на ЕС за външни инвестиции (ПВИ)⁷ започна да се прилага, след влизането в сила на регламента за създаване на Европейския фонд за устойчиво развитие (ЕФУР) през септември. Със средства в размер на 4,1 милиарда евро (2,6 милиарда евро за смесено финансиране и 1,5 млрд. евро за гаранции) той има за цел да мобилизира инвестиции на обща стойност 44 милиарда евро в Африка и съседните на ЕС държави благодарение на пет „инвестиционни прозореца“, които обхващат: устойчивата енергия и свързаността; финансирането на микро-, малки и средни предприятия (ММСП); устойчивото земеделие, предприемачите от селските райони и аграрната промишленост; устойчивите градове; и цифровизацията за развитие.

Приемането на ПВИ представлява преломен момент за външните действия на ЕС чрез катализиране на участието на частния сектор с цел постигане на резултати в контекста на по-широките глобални цели на политиката.

По-добра работа с държавите — членки на ЕС

Европейският консенсус за развитие поставя съвместното планиране в центъра на усилията на ЕС за по-добра работа с държавите членки за изпълнението на Програмата до 2030 г. Чрез обединяване на ресурси и капацитет съвместното планиране увеличава колективното въздействие и разпознаваемост на европейското сътрудничество за развитие и външни действия.

През май 2017 г. независима оценка на процесите на съвместно планиране на ЕС⁸ достига до заключението, че тази инициатива е подобрила координацията между ЕС, държавите членки и други партньори в областта на развитието и е увеличила гласността и ливъриджа на ЕС и държавите членки на национално равнище.

⁶ https://ec.europa.eu/europeaid/policies/european-development-policy/european-consensus-development_en

⁷ https://ec.europa.eu/europeaid/eu-external-investment-plan-factsheet_en

⁸ https://ec.europa.eu/europeaid/evaluation-eu-joint-programming-process-development-cooperation-2011-2015_en

В края на 2017 г. са налице 23 документа в областта на съвместното планиране, от които седем бяха приключени през годината. Процес на съвместно планиране беше в ход в още 36 държави партньори.

Съгласуваност на политиките за развитие

Съгласуваността на политиките за развитие (СПР) изисква от ЕС да отчита целите на сътрудничеството за развитие във всички приложения на политиката, които биха могли да засегнат развиващите се държави.

През 2017 г. Комисията продължи да насърчава СПР, в т.ч. включването ѝ в Европейския консенсус за развитие, и подчерта нейния важен принос за постигането на целите за устойчиво развитие.

ДЕЙСТВИЯ СЪС СВЕТОВЕН ОБХВАТ

Африка

2017 г. беше важна година за стратегическото партньорство с Африка. През май беше прието съвместно съобщение за нов тласък на партньорството между Африка и ЕС⁹, след което през ноември в Абиджан беше проведена 5-ата среща на върха между Африканския съюз и ЕС. Започна подготовката за нови отношения с държавите от Африка, Карибите и Тихоокеанския басейн (АКТБ), благодарение на които да се осъществи модерно, политическо и целенасочено партньорство между равни „след Котону“.

През 2017 г. бяха одобрени 40 нови програми в трите региона, обхванати от Извънредния доверителен фонд на ЕС за стабилност и преодоляване на първопричините за незаконната миграция и разселването на хора в Африка (Доверителен фонд на ЕС за Африка).

Регион за разширяване

Ключово политическо събитие през 2017 г. беше речта на председателя Юнкер за състоянието на Съюза¹⁰, в която за пореден път беше потвърдена и подсилена категоричната подкрепа на ЕС за перспективата за присъединяване на държавите от Западните Балкани.

Европейски инструмент за съседство

През 2017 г. ЕС продължи да разгръща своята преразгледана европейска политика за съседство (ЕПС) за постигане на общите цели за стабилизиране на съседните на ЕС държави и разгръщане на повече индивидуализирани партньорства. Преразгледани програми за асоцииране бяха сключени с Грузия и Молдова, а споразумението за асоцииране с Украйна, включващо задълбочена и всеобхватна зона за свободна търговия, влезе в сила. Беше сключено и подписано споразумение за всеобхватно и засилено сътрудничество с Армения. На срещата на върха на източното партньорство, проведена през ноември, бяха определени насоки за бъдещо регионално сътрудничество въз основа на „20-те цели за 2020 г.“¹¹.

⁹ JOIN(2017) 17 final, 4.5.2017 г.

¹⁰ http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-17-3165_bg.htm

¹¹ https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/20_deliverables_for_2020.pdf

Програмите на ЕС продължиха да подкрепят икономическото, социалното, културното и политическото развитие на държавите от южното съседство, включително тези, които приемат бежанци от Сирия.

За периода 2017—2020 г. бяха договорени приоритети за партньорство с Алжир и Египет, като същевременно бе постигнат напредък по определянето на сходни общи приоритети с Азербайджан, Армения, Беларус, Палестина и Тунис.

Съвместно съобщение относно събитията в съседните на ЕС държави и изпълнението на прегледа на ЕПС¹² беше прието през май 2017 г.

Азия, Централна Азия и Тихоокеанския басейн

Както Деветнадесетата среща на върха между ЕС и Китай през юни 2017 г., така и срещата на върха между ЕС и Индия през октомври показаха общ ангажимент за справяне с глобалните и регионалните проблеми като изменението на климата и заплахите за сигурността. ЕС подписа политически споразумения относно широкообхватните области на сътрудничество с Австралия и Нова Зеландия през 2017 г.

ЕС беше силно ангажиран за справяне с кризата с бежанците от общността рохингия в Бангладеш и Мианмар и активизира усилията си за предоставяне на хуманитарна помощ, като беше съвместен домакин на Конференцията на донорите на ООН през октомври и пое най-голям ангажимент като донор.

Латинска Америка и Карибите

През 2017 г. беше отбелязан напредък в преговорите с южноамериканския търговски блок Меркосур относно двустранно регионално споразумение за асоцииране и временното прилагане на Споразумението за политически диалог и сътрудничество с Куба през ноември. В началото на годината влезе в сила многостранното търговско споразумение с Еквадор.

През 2017 г. ЕС се зае с изместването на акцента на своето сътрудничество с Латинска Америка и Карибския регион към по-диферсифициран модел, като определи водеща роля на инвестициите, научните изследвания и иновациите, образованието и програмата в областта на цифровите технологии.

ХОРА

Човешко развитие

Изкореняването на бедността (ЦУР 1), борбата срещу неравенството и дискриминацията (ЦУР 10) и стремежът никой да не бъде изоставен заемат централно място в политиката на ЕС за развитие.

Приносът към световни инициативи, като например Глобалния фонд за борба със СПИН, туберкулоза и малария (GFATM), Световния алианс за ваксини и имунизации (GAVI), Световното партньорство за образование (СПО) и „Образованието не може да чака“, осигури на ЕС значителна роля в оформянето на международната политическа програма в областта на здравеопазването (ЦУР 3) и образованието (ЦУР 4). Тези инициативи са помогнали на 11

¹² JOIN(2017) 18 final, 18.5.2017 г.

милиона души с животоспасяващо лечение на ХИВ и благодарение на тях са лекувани 17,4 млн. случая на туберкулоза и са раздадени 795 милиона мрежи за легла против насекоми с цел предотвратяване на малария. С подкрепата, оказана от ЕС на СПО, през 2015 г. още 72 милиона деца са постъпили в начално училище в държавите партньори в сравнение с 2002 г.

Чрез програмата „Еразъм+“ Европейският съюз помогна на държавите партньори да повишат пригодността за заетост на хората. През 2017 г. бяха отпуснати над 40 500 транша от безвъзмездни средства за индивидуална мобилност на студенти и служители, като повече от половината от тях са облагодетелствали съседните държави и държавите, обхванати от процеса на разширяване. Освен това, около 350 международни участия в съвместни проекти по „Хоризонт 2020“ бяха подкрепени с финансиране от ЕС в размер на около 40 млн. евро.

Беше поставен отново акцент върху културното измерение на развитието и международното сътрудничество след приемането на заключенията на Съвета от май 2017 г. относно „стратегически подход на ЕС към международните културни отношения“¹³.

Равенство между половете и овластяване на жените

ЕС и неговите държави членки продължават да са световни лидери в насърчаването на равенството между половете и овластяването на жените и момичетата (ЦУР 5). Първият доклад за изпълнението на плана на ЕС за действие в областта на равенството между половете за периода 2016—2020 г.¹⁴ беше публикуван през 2017 г.¹⁵.

Комисията следи отблизо развитието по въпросите на равенството между половете и борбата срещу насилието, основано на пола, в региона на разширяване. Тези въпроси са разгледани и по време на преговорите за присъединяване и процеса на стабилизиране и асоцииране, отчетени в пакета за разширяването от 2017 г.¹⁶.

Акцент върху насилието, основано на пола

През 2017 г. започна инициативата Spotlight¹⁷, ново партньорство между ЕС и ООН за премахване на всички форми на насилие срещу жени и момичета. Тази инициатива с подкрепа от 500 млн. евро от ЕС има за цел да се постигне коренна промяна на регионално равнище, като се съсредоточат усилия в Азия, Тихоокеанския басейн, Африка (по-специално Африка на юг от Сахара), Латинска Америка и Карибите.

Миграция, принудително разселване и убежище

Миграцията и мобилността останаха на челно място в дневния ред на ЕС, като акцентът се измести към маршрута през Централното Средиземноморие като главно предизвикателство, а Либия продължи да бъде основна държава на заминаване за ЕС. Механизмът за бежанците в

¹³ Съвместно съобщение „Към стратегия на ЕС за международните културни отношения“, JOIN (2016) 29 final, 8.6.2016 г. Заключение на Съвета 9635/17.

¹⁴ Съвместен работен документ на службите SWD(2015) 182 final, 21.9.2015 г. „Равенство между половете и овластяване на жените: преобразяване на живота на момичетата и жените посредством външните отношения на ЕС за периода 2016—2020 г.“, последван от заключения на Съвета 13201/15, 26.10.2015 г.

¹⁵ <https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/10102/2017/EN/SWD-2017-288-F1-EN-MAIN-PART-1.PDF>

¹⁶ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-3342_bg.htm

¹⁷ https://ec.europa.eu/europeaid/sectors/human-rights-and-democratic-governance/gender-equality/spotlight-initiative_en

Турция продължи да се занимава с нуждите на бежанците и приемните общности в страната, като през 2017 г. средствата, заделени от Комисията, бяха в размер на три милиарда евро.

В региона на Западните Балкани ЕС има водеща роля за обединяването на отговорите на въпросите, свързани с бежанците и миграцията.

Управление на смесените миграционни потоци в Либия

През 2017 г. Комисията реагира бързо на препоръките на съвместното съобщение „Миграцията по маршрута през Централното Средиземноморие. Управление на потоците, спасяване на човешки живот¹⁸“, публикувано през януари. Програма на стойност 90 милиона евро беше разработена бързо за предоставяне на защита и помощ на нуждаещите се в Либия и в подкрепа за стабилизиране на приемните общности.

Продоволствена и хранителна сигурност

Световният глад, продоволствената и хранителната несигурност се повишиха през 2017 г. с още 38 милиона души, които гладуват. В „Глобалния доклад за продоволствените кризи“¹⁹, публикуван през март, беше съобщено за над 108 милиона души, засегнати от продоволствени кризи, и няколко горещи зони, изложени на риск от глад.

Като принос към ЦУР 2 усилията на ЕС са довели до насочена към определени тематични области и двустранна подкрепа, особено за справяне с нестабилността и с извънредни ситуации в редица държави, като 140 млн. EUR са били отпуснати заедно със 750 млн. EUR, за да може да се избегне гладът в четирите държави, считани за изложени на риск: Сомалия, Южен Судан, Йемен и Нигерия.

ПЛАНЕТА

Изменение на климата

Изменението на климата (ЦУР 13) продължава да бъде сериозна заплаха, която засяга глобалното устойчиво развитие. През 2017 г. Карибският регион беше ударен от няколко интензивни урагана, което показва въздействието на по-честите екстремни метеорологични условия. ЕС подкрепя инициативата за глобална рамка за намаляване на риска от бедствия, по линия на която бяха направени оценки на потребностите след бедствието (ОПБ) и която спомогна за осигуряването на бърза подкрепа за Карибите след връхлитането на ураганите.

Приспособяването към изменението на климата е основен приоритет за повечето развиващи се държави, по-специално за развиващи се малки островни държави и най-слаборазвити държави, и водещата инициатива на ЕС „Световен алианс за борба с изменението на климата“ (GCCA+) продължи да бъде насочена към тях като приоритетни бенефициери.

ЕС работи също така с държави от Г-20 в подкрепа на изпълнението на национално определените приноси, за които беше поет ангажимент на срещата на върха на страните по Рамковата конвенция на ООН по изменение на климата (COP 21).

¹⁸ JOIN(2017) 4 final, 25.1.2017 г.

¹⁹ https://ec.europa.eu/europeaid/global-report-food-crises-2017_en

Околна среда и устойчиво управление на природните ресурси

Природните богатства, включително плодородната земя, водните ресурси, горите, рибните запаси и биологичното разнообразие, са гръбнака на много икономики на държавите партньори и допринасят в огромна степен за поминъка. Опазването и устойчивото управление на природните богатства е изключително важно за постигането на Програмата до 2030 г. (включително ЦУР 6, 12, 14 и 15).

ЕС участва активно в 3-тата сесия на Асамблеята на ООН по околната среда в Найроби през декември под надслов „За планета без замърсяване“. ЕС също така допринесе за опазването на океаните с участието си в Конференцията на ООН за океаните за изпълнението на ЦУР 14, проведена през юни 2017 г. в Ню Йорк, и с организирането на конференцията „Нашите океани“ във Валета през октомври.

Тъй като прехраната на 1,6 милиарда души зависи от горите, ЕС участва активно в устойчивото управление на горите. Беше постигнат напредък в прилагането на плана за действие на ЕС за прилагането на законодателството в областта на горите, управлението и търговията (FLEGT)²⁰. Споразумения за доброволно партньорство (СДП) бяха сключени с Хондурас и Гвиана. През 2017 г. ЕС също успешно ръководи установяването на партньорството за горите в басейна на река Конго.

Околна среда и природни ресурси в съседство

Околната среда и устойчивото управление на природните ресурси е приоритет в южните и източните държави, обхванати от европейската политика за съседство. Подкрепяйки инициативи, включващи управлението на водните ресурси, премахването на замърсяването и трансграничното сътрудничество, действията на ЕС се пренасочиха към създаването на кръгови, нисковъглеродни и ефективно използващи ресурсите икономики.

Устойчива енергетика

Работен документ на службите на Комисията относно „Овластяване на развитието“²¹, публикуван през декември 2017 г., показва как сътрудничеството в областта на устойчивата енергия допринася за изпълнението на Европейския консенсус за развитие. ЕС предприе действия за „Осигуряване на енергийни услуги в Африка“²² през 2017 г.

В източните съседи на Съюза, проектът „EU4Energy“ подкрепя реформите в енергийния сектор. По време на срещата на върха на държавите от Западните Балкани в Триест през юли 2017 г. беше одобрен пакет за свързаност с безвъзмездни средства от ЕС в размер на 194 млн. евро, които привличат инвестиции в размер на 500 милиона евро за регионални проекти за подобряване на транспортните и енергийните връзки.

Възобновяема енергия в Африка

В края на 2017 г. Замбия, Бенин, Кот д'Ивоар и Нигерия са разпределили общо 85 млн. евро за Инициатива за финансиране на електрифицирането (ElectriFI) за проекти за осигуряване на връзка с електропреносната мрежа за 452 000 нови домакинства, генериране на допълнителни

²⁰ <http://www.euflegt.efi.int/flegt-action-plan>

²¹ SWD(2017) 482 final, 15.12.2017 г.

²² https://ec.europa.eu/europeaid/sites/devco/files/factsheet-5-energise-africa_en.pdf

88 MW нова възобновяема енергия и намаляване на емисиите с приблизително 200 000 тона еквивалент на CO₂ годишно.

БЛАГОДЕНСТВИЕ

Сътрудничество с частния сектор

ЕС въведе нов подход за привличане на частния сектор²³ за постигане на устойчиво и приобщаващо развитие през 2017 г. Концепцията на платформата за устойчиви предприятия за Африка (SB4A), свързана с ПВИ, може да създаде форум, където частният сектор може да определи инвестиционните ограничения (като допринася за ЦУР 8).

ЕС прие нова стратегия за подпомагане на търговията през ноември 2017 г. „Постигане на просперитет чрез търговия и инвестиции“²⁴ въз основа на десет години на свои интервенции. Той поставя акцент върху подкрепата за държавите партньори и техните промишлености за преход към продукти и услуги с по-висока добавена стойност и за възползване от потенциала на вътрешнорегионалната търговия, както и търговията с ЕС.

Растеж в селското стопанство

Препитанието на две трети от бедните хора по света зависи от селското стопанство, а много развиващи се държави остават силно зависими от търговията с ограничен брой стоки.

ЕС подкрепя действия за управление на земята в около 40 държави, с общ бюджет от приблизително 240 млн. евро. В Перу и Хондурас, ЕС е финансирал действия за защита на правата на собственост върху земята на коренното население и осигуряване на основни активи за тях (като допринася за ЦУР 2).

AgriFI увеличава производството на фасул

През 2017 г. започнаха няколко програми по Инициативата за финансиране на селското стопанство (AgriFI)²⁵, включително анализ на веригата за създаване на стойност в сектора на зеления фасул от Кения, който показва, че инвестицията допринася за поминъка на около 52 000 дребни земеделски стопани.

Инфраструктури, градове и цифровизация

Напредъкът по Програмата до 2030 г. изисква изграждане на устойчива инфраструктура, насърчаване на приобщаваща и устойчива индустриализация и стимулиране на иновациите (ЦУР 9).

ЕС е спомогнал за координирането на програмата за съвместна инфраструктура между Африка и Европейския Съюз и участва в Борда на програмата за транспортна политика на Африка, която подпомага политиката и стратегията за африканските правителства и регионалните икономически общности.

Бързата урбанизация, особено в Азия и Африка, поставя сериозни предизвикателства пред развитието. 2017 г. се характеризираше с разработването на програма за международно

²³ https://ec.europa.eu/europeaid/sectors/economic-growth/private-sector-development/funding_en

²⁴ COM(2017) 667 final, 13.11.2017 г.

²⁵ <https://www.edfi.eu/facility/agrifi/>

градско сътрудничество (МГС)²⁶, която споделя най-добрите практики между градове в ЕС и градове в стратегически партньорски държави, като Индия и Китай, и включването в рамките на ПВИ на конкретен инвестиционен прозорец за „устойчиви градове“ (ЦУР 11).

Конвента на кметовете на ЕС в източните съседи

Инициативата на ЕС „Конвент на кметовете“ (КК) подпомага общините в Армения, Азербайджан, Беларус, Грузия, Молдова и Украйна за изпълнение на ангажименти в областта на енергетиката и климата. Чрез предоставянето на целеви безвъзмездни средства за проекти, ЕС допринася за целта си да намали емисиите на CO₂ с 30 % до 2030 г. Повече от 300 общини в региона на Източното партньорство са подписали Конвента на кметовете.

Привеждането в действие на цифровите дейности, предвидени в работния документ на службите на Комисията относно „Digital4Development“²⁷ за 2017 г., включва влакнестооптични инфраструктурни проекти, подобряване на сигурността и устойчивост на критичната информационна инфраструктура и мрежи, и насърчаване на универсална, достъпна и приемлива в ценово отношение широколентова технология в цяла Африка.

МИР

Демокрация, права на човека, добро управление

ЕС заяви отново безусловната си подкрепа за демокрацията, правата на човека и доброто управление в целия свят (ЦУР 16), като в същото време потвърждава своята централна роля в световен мащаб чрез целевия Европейски инструмент за демокрация и права на човека (ЕИДПЧ).

През 2017 г. изпълнението на плановите за действие в областта на демокрацията и правата на човека продължава с първия доклад за изпълнението през юни 2017 г.²⁸. Подкрепа за делегациите на ЕС беше предоставена чрез два механизма: Подкрепа за демокрацията и Media4Democracy, насочена към изграждане на капацитет в областта на подкрепата за демокрацията и, съответно, на свободата на словото. Глобална кампания „EU4Democracy“ беше проведена през септември.

„Започване на работа първо по основните принципи“ за разширяване

Подходът за „започване на работа първо по основните принципи“ продължава да бъде един от принципите на политиката за разширяване, които гарантира, че държавите следва да отдават приоритет на реформите в области като принципите на правовата държава и основните права, демократичните институции и реформата на публичната администрация на ранен етап от процеса на присъединяване.

През март бяха приети преработените Насоки на ЕС за утвърждаването и защитата на правата на детето²⁹, които определят общата стратегия на ЕС и имат за цел да гарантират, че

²⁶ http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/cooperate/international/pdf/iuc_leaflet_en.pdf

²⁷ SWD(2017) 157 final, 2.5.2017 г.

²⁸ SWD(2017) 254 final, 27.6.2017 г.

²⁹ https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/eu_guidelines_rights_of_child_2017.pdf

политиките и действията на ЕС спомагат за укрепването на системите на държавите партньори, в това число закрилата на детето.

Подкрепа за реформата на правосъдието в Тунис

През 2017 г. ЕС поднови подкрепата си за сектора на правосъдието в Тунис чрез приемане на третата фаза на *Programme d'Appui à la Réforme de la Justice III* (70 млн. евро) в сътрудничество със Съвета на Европа. Програмата ще повиши независимостта и безпристрастността на съдебната система, като същевременно разширява достъпа на гражданите до правосъдие.

Устойчивост и уязвимост

Съвместното съобщение от 2017 г. относно стратегическия подход към устойчивостта³⁰ позволи на ЕС да поеме разширен ангажимент в множество сектори по отношение на устойчивостта. Пилотен процес в шест държави (Чад, Ирак, Мианмар, Нигерия, Судан и Уганда) изпита по-широка взаимовръзка между хуманитарна дейност/ развитие/ мир.

През 2017 г. работата върху устойчивостта и справянето с нестабилността беше съсредоточена върху четири области: укрепване на рамката за устойчивост; разработване на интегриран подход към външните конфликти и кризи въз основа на съществуващия всеобхватен подход; засилване на значението на устойчивостта в конфликти и кризи; и подкрепа за Международния диалог за укрепване на мира и изграждането на държавността (МДУМИД), ръководен от самите нестабилни държави.

Сигурност

2017 г. отново показва ключовата роля на ЕС в областта на сигурността. Изменението на регламента за Инструмента, допринасящ за стабилността и мира (IcSP), изграждане на капацитет в подкрепа на сигурността и развитието (ИКПСР)³¹, влезе в сила през декември 2017 г. Това основно развитие на политиката позволява ангажираност на ЕС с военни участници в преследването на целите за развитие при ясно определени обстоятелства.

IcSP допринесе за съпътстващия мирен политически преход, като тези в Кения или Гамбия, и продължаващата подкрепа за мирния процес в Колумбия, както и диалога между Косово и Сърбия, инициативите за медиация в района на делтата на р. Нигер в Нигерия, между общностите Тибоу и Туареги в Нигер и между Гватемала и Белиз. Нови действия в Афганистан, Босна и Херцеговина, Косово³², Либия, Нигер и Сомалия пряко допълниха работата на мисиите на общата политика за сигурност и отбрана (ОПСО).

В съчетание с настоящите програми в Централноафриканската република, Грузия, Мали и Украйна, IcSP допълни пряко 12 от 16-те текущи мисии по линия на ОПСО.

Мисии по линия на ОПСО по света

Шестнадесетте мисии и операции по линия на ОПСО включват три изпълнителни военни операции (операция „SOPHIA“, операция „ATALANTA“ и операция „EUFOR ALTHEA“) и три военни мисии за обучение без изпълнителни функции (мисии на ЕС за обучение

³⁰ JOIN(2017) 21 final, 7.6.2017 г.

³¹ Регламент (ЕС) 2017/2306 на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2017 г.

³² Това название не засяга статута и е съобразено с Резолюция 1244/1999 на Съвета за сигурност на ООН и становището на Международния съд относно обявяването на независимост от страна на Косово.

Централноафриканска република, Мали и Сомалия). Също така е налице една изпълнителна гражданска мисия (Мисия за правовата държава на Европейския съюз (EULEX) Косово), една гражданска мисия за наблюдение (Мисия за наблюдение на Европейския съюз (EUMM) Грузия), Мярка за изграждане на доверие (МИД) мисия (Подкрепа за интегрирано управление на границите на Европейския съюз (EUBAM) Рафах), четири мисии за изграждане на капацитет Полицейската мисия на Европейския съюз за палестинските територии (EUPOL COPPS), мисии на Европейския съюз за изграждане на капацитет (CAPs) Сомалия, Мали и Нигер, както и две консултативни мисии (EUAM Ukraine и EUAM Iraq).

Заклученията на Съвета относно външните действия на ЕС в областта на борбата с тероризма, приети през юни 2017 г.³³, допълнително подсилват мрежата от експерти в борбата с тероризма в делегациите на ЕС и постигат по-голяма съгласуваност между вътрешните и външните действия в областта на сигурността като затвърждават ролята на агенциите в областта на правосъдието и вътрешните работи по отношение на трети държави.

В рамките на сътрудничеството между ЕС и НАТО, беше осъществено прилагането на първия общ набор от предложения (42 действия), договорени съгласно Съвместната декларация от юли 2016 г. През декември 2017 г. двата съвета одобриха общ набор от нови предложения, които се състоят от 32 допълнителни действия и разширяване на сътрудничеството до ключови области като борбата с тероризма, въпросите, свързани с жените, мира и сигурността и военната мобилност.

Устойчивост

ЕС подкрепя действия за стабилизиране в Либия, като поставя акцент върху възстановяването на основна инфраструктура, хуманитарното разминироване и изграждане на национален консенсус чрез оказване на подкрепа за посредничество.

„Елементи за стратегията на ЕС за Сирия: Засилване на усилията за постигане на мир“³⁴ беше приета през март 2017 г. за определяне на основните цели за действия на ЕС в помощ за край на войната и насърчаване на истински политически преход.

Ядрена безопасност

Чрез своя многоаспектен подход към ядрената безопасност, здравеопазването, околната среда и свързаните въпроси, програмата на Инструмента за сътрудничество в областта на ядрената безопасност (INSC) допринася за много ключови области на Европейския консенсус за развитие, включително ключови приоритетни действия в Украйна, държавите от Централна Азия и Иран.

Мир & просперитет в Иран

INSC има важна роля при прилагането на практика на дипломатическото споразумение с Иран, Съвместния всеобхватен план за действие (СВПД), който е крайъгълен камък за неразпространението на оръжия на международно равнище и голям принос за мира в региона. Първият проект в подкрепа на иранския орган за ядрено регулиране е започнал през юли 2017 г.

³³ <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2017/06/19/conclusions-counterterrorism/>

³⁴ JOIN(2017) 11 final, 14.3.2017 г.

ПАРТНЬОРСТВА

Сътрудничество с гражданското общество, донорите и международните организации

Основен елемент за успеха на Програмата до 2030 г. е укрепване на средствата за прилагане и възобновяване на глобалното партньорство за устойчиво развитие (ЦУР 17).

ЕС и ООН са задължителни партньори за осигуряване на мир и сигурност. През 2017 г. ЕС продължи да участва в процеси на ООН, свързани с развитието, в това число Политическия форум на високо равнище и Форума за финансиране за развитието.

ЕС допълнително засили ангажираността си с организациите на гражданското общество (ОГО). Двадесет и три рамкови споразумения за партньорство са били изпълнени с платформи на гражданското общество. Доклад за ангажираността на ЕС с гражданското общество³⁵ беше публикуван през 2017 г.

Няколко диалога в областта на политиката на развитие се състояха през 2017 г. с донори извън ЕС, включително Австралия, Канада, Япония, Република Корея и САЩ.

През 2017 г. Инструментът за партньорство (ИП) продължи формулирането и прилагането на външното измерение на вътрешните политики, свързващи различни области на политиката. Действията обхващат глобални предизвикателства като изменението на климата и опазването на околната среда (напр. чиста енергия); международното измерение на стратегията „Европа 2020“³⁶; подобряване на достъпа до пазари и стимулиране на търговията, възможностите за инвестиции и бизнес за предприятията от ЕС (като се обръща специално внимание на МСП); и публичната дипломация.

През цялата 2017 г. Комисията продължи да работи в тясно сътрудничество с международни партньори, като например Г-7, Г-20, Световната банка и Международния валутен фонд.

ОТЧЕТНОСТ И РЕЗУЛТАТИ

Посредством рамката на ЕС за резултатите в областта на международното сътрудничество и развитие Европейската комисия следи и докладва за резултатите от финансираните от ЕС действия с партньори по света.

Финансирани от ЕС проекти и програми, които са приключили между средата на 2016 г. и средата на 2017 г., са допринесли за постигане на следните резултати:

ХОРА

1 492 000 жени в детеродна възраст и деца на възраст под пет години са се възползвали от **програми в областта на изхранването**;

12 437 000 деца са били записани в **начално училище**, а 3 377 000 деца са били записани в учебни заведения за **средно образование**

³⁵ <https://europa.eu/capacity4dev/policy-forum-development/documents/eu-cso-report-1>

³⁶ https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-and-fiscal-policy-coordination/eu-economic-governance-monitoring-prevention-correction/european-semester/framework/europe-2020-strategy_en

3 096 000 раждания бяха асистираны от опитни здравни работници, **като намалява майчината смъртност**

136 000 000 мрежи за легла, третирани с инсектициди, са били раздадени, **за предотвратяване на разпространението на малария.**³⁷

ПЛАНЕТА

16 140 000 хектара защитени територии са били обект на управление, **като е гарантирано биологичното разнообразие** и се опазва природното наследство.

3 438 000 души са могли да имат достъп до **услуги за устойчива енергия**

БЛАГОДЕНСТВИЕ

757 000 души са придобили правото на владение на земя, като са изградили собствени активи, за да използват **устойчиви средства за препитание чрез селското стопанство**

1 844 000 души са получили достъп до **всесезонни пътища**

166 000 души са се възползвали от професионално образование и обучение или програми за развитие на уменията, които подобряват **пригодността за заетост**

МИР

309 000 души са се възползвали пряко от **правна помощ**, която гарантира равенство пред закона

1 420 000 души са се възползвали пряко от програми за подпомагане на **гражданското изграждане на мира след конфликти и предотвратяване на конфликти**

³⁷ Текущата подкрепа на ЕС за Глобалния фонд за борба със СПИН, туберкулоза и малария допринесе за този резултат.